

Grønn metallsvermer

Adscita statices

Rødlistet art

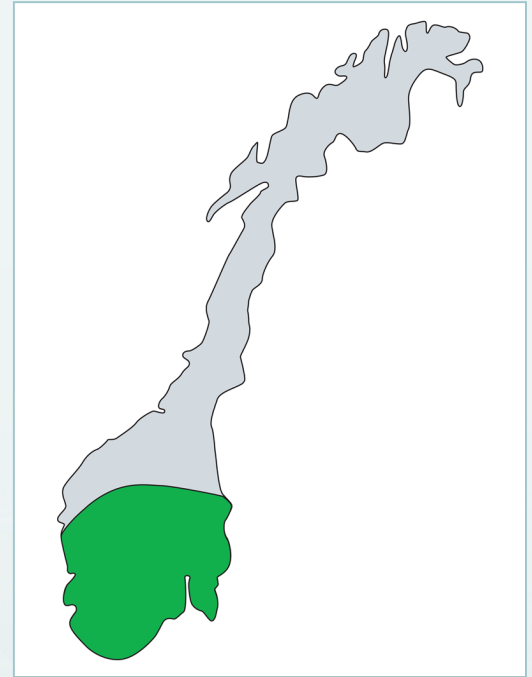
faktaark

Grønn metallsvermer er utbredt men sjelden på Øst- og Sørlandet. Det foreligger noen få funn fra Vestlandet. Arten trives på blomsterrik mark og kan dels treffes på tørrenger og sandige områder, dels på fuktenger og myrer. Larvene lever på ulike arter av syre (*Rumex*).

Status

Kategori nær truet (NT) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjent utbredelse av grønn metallsvermer i Norge.

Kjennetegn

Vingespenn hann: 25-31 mm, hunn: 22-25 mm. Framvinger, forkropp og antenner metallgrønne, ofte med blålig skjær. Bakvinger gråbrune. Bakkropp metallisk grønn til rød. Vinger delvis gjennomsiktige. Kan ikke forveksles med andre norske arter.

Utbredelse

Utbredt men sjelden på Øst- og Sørlandet nord til Vågå i Oppland. Kan flekkvis være ganske vanlig. Også funnet i Rogaland og Hordaland. I det øvrige Norden finnes arten i Danmark, Sør-Sverige og Sør-Finland. På verdensbasis strekker utbredelsen seg fra Europa, med unntak av den Iberiske halvøy, Italia og nordområdene, østover gjennom Kaukasus og Kasakhstan til det nordvestlige Kina.

Biologi

Grønn metallsvermer forekommer i to former som skiller seg fra hverandre både i utseende, levested, vertsplante og flygetid. Formen *statices* flyr i juli-august på tørrenger og sandrike områder, mens formen *heuseri* flyr i juni og foretrekker våtere biotoper som fuktenger og myrer. Utseendemessig skiller de seg ved at *statices* er noe større og har 38-45 antenneledd mot 32-36 hos *heuseri*. De to formene regnes av og til som separate underarter, men man har så langt ikke funnet genetiske forskjeller mellom dem. Sommerfuglene oppsøker nektarplanter om dagen, mens paringssvermingen foregår om ettermiddagen/kvelden. Paringsøkten varer hele natta og kan i dårlig vær strekke seg over flere dager. De lysegule eggene legges 20-40 sammen i et enkelt lag på undersiden av blader av syre (*Rumex*). Formen *statices* foretrekker småsyre mens *heuseri* går på

engsyre. Larven er kort og butt, og hvert ledd har seks forhøyninger med korte, lyse hår. Fargetegningene kan variere fra lysegrønn til gulgrønn, rosa eller skittenhvit med mer eller mindre tydelige mørke lengdestriper og gjerne lysere forhøyninger. Larven overvintrer som halv voksen nedgravd i bakken. Spisingen gjenopptas neste vår, men ofte først etter at larven har vandret omkring i en måneds tid uten å ta til seg næring. Forpoppingen skjer nær bakken i en hvit kokong med noe iblandet plantemateriale. Puppestadiet varer i 3-4 uker.

Bestandsstatus

Lite er kjent om bestandsutviklingen i Norge. Grønn metallsvermer har imidlertid gått kraftig tilbake både i Sverige, Danmark og Finland, og man må anta at det samme er tilfellet her. Mange av artens levesteder i kulturlandskapet er i ferd med å forsvinne som resultat av endrede driftsformer i jordbruket. De fleste funnene fra Vestlandet er av eldre dato, noe som kan tyde på en tilbakegang i nyere tid. Man antar at arten har lav spredningsevne, noe som vil forsterke de negative effektene av habitatfragmentering.

Referanser

Aarvik, L., Hansen, L.O. og Kononenko, V. 2009. Norges Sommerfugler. Håndbok over Norges dagsommerfugler og nattsvermere. Norsk entomologisk forening og Naturhistorisk museum, Oslo. 432s.

Friedrich, E. 1986. Breeding Butterflies and Moths – a practical Handbook for British and European species. Harley Books, England. 176s.

Naumann, C.M., Tarmann, G.M. og Tremewan, W.G. 1999. The Western Palaearctic Zygaenidae. Apollo Books, Stenstrup. 304s.

Lenker

<http://www.nhm.uio.no/fagene/zoologi/insekter/norlep/>

http://snotra.artdata.slu.se/artfakta/SpeciesInformationDocument/Adscita_Statices_102366.pdf